

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

заняттях з німецької мови при вивченні матеріалу про столицю Німеччини Берлін завдяки новітнім технологіям Google-карт можна у віртуальному режимі «пройти» відомими вулицями міста й побачити обговорювані пам'ятки архітектури..

Таким чином, вказані форми, способи та технології організації освітнього процесу з вивчення іноземних мов у вищих навчальних закладах сьогодні спрямовуються на цифровізацію та інформатизацію навчання, підвищення мотивації студентів, розвиток їх самостійної творчої діяльності, формування лексико-граматичних, комунікативних вмінь, міжкультурних та професійних компетентностей.

Список використаних джерел:

1. Білоцерковець А. Новітні методи викладання іноземної мови за професійним спрямуванням у ВНЗ. Дослідження та впровадження в початковий процес сучасних моделей викладання іноземної мови за фахом : зб. матеріалів III Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. з питань методики викладання іноземної мови, 15 травня 2017 р. Одеса : Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, 2017. С. 21 – 22.

2. Зубенко О., Столяренко О. Новітні методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти: виклики дистанційного та змішаного навчання // Актуальні питання гуманітарних наук. Педагогіка. Вип 43, том 1, 2021. С. 271 – 276. УДК 378, DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/43-1-40>.

3. Пасічник О. Сучасні технології навчання як засіб самореалізації студентів в освітньому середовищі ЗВО. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2019. Вип. 69. С. 162 – 166.

4. Рекомендації щодо впровадження змішаного навчання у закладах фахової перед вищої та вищої освіти. МОН: вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/2020/zmyshene%20navchanny/zmishanenavchanniabookletsreads-2.pdf> (дата звернення: 30.05.2022).

5. Шаргун Т.О., Бушко Г.О., Мосіна Ю.С. Сучасні аспекти викладання англійської мови в технічних закладах вищої освіти // Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. 2020, № 70, Т. 4. С 205 – 210. УДК [378.091.3.016:811.111], DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.70-4.38>.

ДИШЕЛЬ Галина Олександрівна

САМООСВІТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА» ТА «ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ»

Офіційною датою запровадження дистанційного навчання в Україні можна вважати 21 січня 2004 року – наказом № 40 Міністерства освіти і науки

України затверджено «Положення про дистанційне навчання», яке поклало початок запровадженню нових технологій у галузі освіти. У наказі зазначається, що «дистанційне навчання» – сукупність сучасних технологій, які забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій від тих, хто навчає, до тих, хто навчається.

Популярність дистанційної освіти різко зросла в період всесвітньої пандемії коронавірусної інфекції. Здобувачі вищої освіти були позбавлені можливості очного навчання, з'явилася нагальна потреба у фахівцях, які є всебічно компетентними у своїй професійній діяльності, а особливо здатними до самоосвіти. Саме через пандемію та обумовлені нею карантинні обмеження дистанційне навчання мало змогу удосконалитися та вийти на новий рівень свого розвитку. Сьогодні в системі дистанційного навчання задіяні близько трьох мільярдів осіб.

Основним принципом дистанційного навчання є свідомість до самостійного опрацювання матеріалу. Обов'язком здобувача має бути самостійне поглиблення своїх знань, ознайомлення з останніми досягненнями науки й техніки, швидко вчитися й ефективно оволодівати інформацією, що постійно оновлюється. Основними інструментами для отримання знань є: ваш комп'ютер, ноутбук, смартфон, планшет, iPad чи навіть телевізор із доступом в Інтернет та викладач, який по той бік екрану. Провідні фахівці вказують, що за таких умов, функції здобувача не змінюються, він залишається активною і самостійною навчальною одиницею, водночас педагог є не лише носієм та надавачем знань, а стає тьютором і наставником, виконує роль особистого менеджера в освітній діяльності.

Одним із найпоширеніших віртуальних середовищ навчання у світі і в останні роки серед вищих навчальних закладів України є платформа Microsoft Teams. Ця система має широкі можливості організувати повноцінний навчальний процес, як систему контролю і оцінювання навчальної діяльності здобувачів, а також різноманітні необхідні складові системи електронного навчання. Заняття в системі Teams можна проводити, як online, так і використовувати змішане навчання, поєднуючи традиційне навчання із самостійною роботою здобувачів на віртуальній платформі. Система дуже гнучка – викладач розробляє зміст дидактичних матеріалів з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів, самостійно створює дистанційний навчальний курс, власноруч налаштовує доступ до власних курсів використовує часові обмеження, консультує з питань виконання дидактичних завдань; координує самостійну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів; здійснює моніторинг виконання завдань, аналізує та оцінює стан виконання навчальних завдань, проєктів згідно з положеннями до освітнього процесу закладу освіти, забезпечує суб'єктно-суб'єктні взаємини у процесі дистанційного навчання між викладачем і здобувачами.

MSTeams має зручний інтерфейс та можливість запису, це дає змогу переглядати лекції в необмеженій кількості, у зручний час, що в свою чергу

сприяє кращому розумінню матеріалу, підвищенню ефективності самостійної роботи, формуванню та закріпленню різних професійних навичок, а викладачам в свою чергу дає змогу реалізовувати абсолютно нові форми та методи навчання.

Особливість підготовки фахівців з фізичної культури та фізичної культури і спорту у закладах вищої освіти полягає в тому, що значна частина здобувачів є спортсменами різної кваліфікації, їх навчання пов'язане із постійними тренуваннями, від'їздами на змагання та тренувальні збори. За традиційної форми навчання здобувачам доводилося пропускати певну кількість аудиторних занять зокрема медико-біологічних дисциплін, що у подальшому призводило до проблемам щодо засвоєння навчального матеріалу, формування вмінь і навичок на належному рівні та відповідності компетенціям спеціаліста в галузі фізичної культури. Тому, певною мірою, дистанційне навчання сприяло вирішенню даного питання.

Задля максимально повного розвитку у здобувачів комунікативних, аналітичних, рефлексивних умінь та навичок самоорганізації та самостійного навчання, за допомогою інформаційно-освітнього порталу MSTeams викладачами кафедри біології і охорони здоров'я створені електронні навчально-методичні комплекси з дисциплін. Такі дидактичні системи містять наступний перелік навчальних матеріалів:

- методичні матеріали: робоча програма навчальної дисципліни та силабус;
- навчальні матеріали: лекції, лабораторні і практичні роботи й презентативний матеріал до них, словники термінів / глосарій, тематична колекція фото-, аудіо- та відео-матеріалів;
- контроль знань: критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти, завдання для самостійної підготовки: тести, питання для підготовки до екзамену, зразки білетів;
- література: основна, додаткова, Internet-ресурси, електронна бібліотека ЗВО;
- навчально-дослідна робота здобувачів: перелік тем для підготовки доповідей, презентацій, рекомендації щодо виконання навчально-дослідної роботи.

Практика дистанційного навчання вказує, що здобувачів освіти можна виокремити на дві категорії: перша – ті, що швидко сприймають інформацію та опрацьовують її самостійно та друга – ті, яким потрібно постійно нагадувати, посилювати мотиваційні моменти й стимулювати. Побудований таким чином освітній процес створює комфортне інформаційне освітнє середовище і систему комунікації, що надають всю необхідну інформацію яку можна засвоювати у власному темпі навчання. Умови сьогодення, Російська збройна агресія проти України, м'яко кажучи, не сприяють швидкості та якості освітнього процесу, а тому створення подібної освітньої інфраструктури є запорукою отримання успішних навчальних результатів у форматі дистанційного навчання.